

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.20.609/2012/6.

A Fővárosi Ítéltábla a jogtanácsos által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek - a dr. Kovács L. László ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (I. rendű alperes címe)** I. rendű és **II. rendű alperes neve (II. rendű alperes címe)** II. rendű alperes ellen **kezesi kötelezettség teljesítése** iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. október 11. napján meghozott 62.P.24.863/2010/16. számú ítélete ellen az I-II. rendű alperesek 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az alperesek egyetemleges fizetési kötelezettségét 4.803.026 (négymilliónyolcszázháromezer-huszonhat) forintra, annak 2010. október 1-től a kifizetés napjáig járó, a mindenkorin jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű kamatára leszállítja. Az alpereseket mentesíti az elsőfokú perköltség fizetése alól, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az egyetemlegesen jogosult I. és II. rendű alperesnek 150.000 (százötvenezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltséget. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az egyetemlegesen jogosult I. és II. rendű alperesnek 174.000 (százhetvennégyezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 900.000 (kilencszázezer) forint fellebbezési illetékből a felperes 540.000 (ötszáznegyvenezer) forintot, míg az I. rendű alperes 360.000 (háromszázhatvanezer) forintot köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes megváltoztatott keresetében kérte, hogy az elsőfokú bíróság kötelezze az alpereseket mindösszesen 12.704.615 forint tőke és ezen összegből 11.877.505 forint után 2010. október 1. napjától a kifizetés napjáig a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékű éves kamata egyetemleges megfizetésére. Kereseti kérelmét a perben nem álló, időközben felszámolás alá került S. Kft. (a továbbiakban: adós) és a felperes által 2004. szeptember 21-én megkötött lízingszerződésre tekintettel az alperesek által vállalt készfizető kezességre alapította. A felperes a tőke összegéből 8.602.809 forintot lízingdíjként, 3.274.696 forintot diszkontált lízingdíjként, továbbá 827.110 forintot tárolási költségként kért.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatták azt a tényt, hogy a felperes a diszkontált lízingdíjat mint kártérítést az alperesekkel szemben megalapozottan követelheti, mert a kár bekövetkezését és annak mértékét a felperes nem bizonyította. Nem ismerték el, hogy a felperes által felszámított költségek a keresetben meghatározott összegben merültek fel, és arra is hivatkoztak, hogy a felperes a felszámolási eljárásban az adóssal szemben ezeket a költségeket nem érvényesítette. Állításuk szerint a lízingszerződésben kikötött jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatra vonatkozó szerződéses feltétel a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 200. § (2) bekezdése alapján semmis, mert jóerkölsbe ütközik.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperes részére 12.704.615 forintot és ezen összegből 11.877.505 forint után 2010. október 1. napjától a kifizetés napjáig a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű kamatot, valamint 1.481.138 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint az alperesek az érdemi ellenkérelmükben a felek közötti viszonyt és annak tartalmát nem vitatták, és a pontosított kereset alapján a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 136/B. § (3) bekezdésére, 141. § (6) bekezdésére és a 163. § (2) bekezdésére való figyelmeztetést követően nem vitatták a hátralékos lejárt esedékességű lízingdíjat, valamint a diszkontált fennmaradó összes lízingdíj követelés jogalapját ésösszecszerűségét.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperesek kezessége a Ptk. 273. § (1)-(2) bekezdése alapján kiterjed a lízingszerződéssel kapcsolatos felperest megillető minden jellegű követelésre. Ítéletének indokolásában idézte a lízingszerződés általános szerződési feltételeinek (a továbbiakban: Ászf.) 12.6, 14.1 és 14.2 pontjait. Megállapította, hogy a szerződés alapján a birtokbavétellel kapcsolatos összes költséget és kiadást a lízingbevevő viseli. Ha a szerződés megszűnése esetén a lízingtárgyat saját költségére nem szereli le és nem szolgáltatja vissza, még a helyreállításhoz szükséges javítási költségeket is meg kell térítenie a lízingbeadó részére. Miután a lízingbevevő a leszerelési és elszállítási kötelezettségének nem tett eleget, az Ászf. 13.1 pontja alapján az ezzel kapcsolatos költségeket és a felmondással járó valamennyi ráfordítást köteles a felperesnek megtéríteni, és

mindezekre az alperesek kezességvállalása kiterjed. A felperes a költségek felmerültét, a felmondással való okozati összefüggést és összeget az általa előterjesztett okirati bizonyítékokkal alátámasztotta, a követelését a felszámolási eljárásban nem vitásan bejelentette, míg az a tény, hogy az utóbb felmerült költségeket nem jelentette be, a Ptk. 276. § (2) bekezdése alapján nem vezethet a kezesek szabadulására. Az elsőfokú bíróság több eseti döntésre utalva megállapította, hogy az Ászf. 6.5 pontjában kikötött kamat mértéke nem ütközik nyilvánvalóan jóerkölcsbe, és az erkölcsi normákat, szokásokat egyáltalán nem sérti, és nem tekinthető eltúlzottnak sem. Rámutatott, hogy a jogalkotó több jogszabályban ilyen mértékű késedelmi szankciót alkalmaz, amely a cégek által kötött gazdasági szerződések körében is általánossá vált. Mindezek alapján a keresetnek megfelelően marasztalta az alpereseket, míg a perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján döntött.

Az alperesek az ítélet elleni fellebbezésükben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérték.

Hangsúlyozottan hivatkoztak arra, hogy a keresetet - különösen annak a kártérítési követelésre vonatkozó részét - az elsőfokú eljárás során mindvégig vitatták, és a felperes módosított kereseteire is részletes érdemi ellenkérelmet terjesztettek elő. Előadták, hogy az ingóságokat maga a felperes adta bérbe a perben nem álló É. Kft.-nek, és a gépek, eszközök takarítási költségei már egyértelműen ez utóbbi társaság használatához, és nem az egyenes adós tevékenységéhez kapcsolódnak. Ugyanez vonatkozik az eszközök elszállításának költségeire, valamint a bizonyítékokat is nélkülöző intervenciók költségeire. Az alperesek a költségeket mindvégig vitatták, mert a felperes nem bizonyította az elszámolási arányt, a visszavételi intervenciók költségeket, az elszállítás és a tisztítási költségeit. Az alperesek vitatták a kamat alapját és annak mértékét, valamint a követelésnek a felszámolási eljárásba be nem jelentett részét is. A diszkontált lízingdíj tekintetében kifogásolták, hogy a felperes által levezetett számítási módot a szerződés megkötésekor az alperesekkel nem közölték, míg a kárként követelt diszkontált lízingdíj egyes elemeit a felperes nem bizonyította. A költségek és egyéb díjak tekintetében az alperesek az elsőfokú eljárás során előadott védekezésüket fenntartották. Kihangsúlyozták, hogy a felperes ezeket a követeléseket nem bizonyította, míg az eszközök értékesítéséből, használatából beszedett 6.609.547 forintot a felperes költségekre számolta el, helyett, hogy a tőkeösszeget csökkentette volna. Ugyanezen indokok alapján vitatták a szerződés felmondásakor már lejárt lízingdíj összegét is. Az alperesek hivatkoztak arra is, hogy a kezesi kötelezettségvállalásuk a költségekre a szerződés 60 hónapos időbeli hatálya miatt nem terjedt ki. A kamatkikötéssel kapcsolatosan fenntartották, hogy a késedelmi kamat mértékében való megállapodás elsődlegesen semmis, másodlagosan pedig eltúlzott.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Kiemelte, hogy az alperesek a tényállításaikat bizonyítékokkal nem támasztották alá, a kitűzött tárgyalási határnapokon pedig nem jelentek meg. A bizonyítással kapcsolatos megfelelő tájékoztatás ellenére a bizonyítási eszközeiket nem jelölték

meg, és az elsőfokú bíróság felhívásának megfelelő tartalmú beadványt nem nyújtottak be, ezért az elsőfokú bíróság döntése nem ellentmondó és a Pp. rendelkezéseinek megfelel. Állította, hogy a diszkontálás közgazdasági képlete köztudomású tény. Az elsőfokú eljárás során nem volt akadálya annak, hogy az alperesek olyan matematikai képletet mutassanak be, amely álláspontjuk szerint helytálló. Ebben az esetben a bíróság a két képlet összevetésével levezethette volna a tartozás összegét. A diszkontálás módjára az alperesek érdemi észrevételt egyetlen beadványban sem tettek. A felperes a 2010. augusztus 18-ai előkészítő iratában részletesen előadta a kártérítési követelését, és mindehhez okirati bizonyítékokat is csatolt. Ha az alperesek azt állítják, hogy a kár elemei mások, és annak összege is eltér a felperes által megjelölttől, akkor ezt nekik kellett volna megfelelő módon bizonyítani. A felperes a Ptk. 293. §-ában foglaltak szerint számolt el, így az alpereseknek az elszámolás körében kifejtett kifogása alaptalan.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a Pp. 228. § (4) bekezdése szerint jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet egészében bírálta felül.

A fellebbezés részben alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást annyiban egészíti ki, hogy a felek által megkötött készfizető kezesi szerződés alapján az alperesek kötelezettségvállalásának tartama a lízingtárgy átadás-átvételi jegyzőkönyve aláírásának napjától számított 60 hónap. Ez az időtartam 2009. szeptember 21. napjával járt le, míg a felperesnek a lízingtárgyak leszerelésével, elszállításával, kitakarításával és tárolásával felmerült valamennyi költsége ezt követően keletkezett.

Az elsőfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást a fenti kiegészítéssel alapvetően helyesen állapította meg, azonban a jogi következtetéseivel a másodfokú bíróság csak részben értett egyet.

A kezesség olyan szerződést biztosító mellékkötelezettség, amelynek érvényességéhez a kezességvállalási nyilatkozat írásba foglalása szükséges (Ptk. 272. § (2) bekezdés), így a kezességvállalás valamennyi lényeges feltételét írásba kell foglalni (Ptk. 218. § (1) bekezdés). Ha a felek a kezesi szerződésben a kezességvállalás határozott időtartamáról külön rendelkeznek, az időbeli hatályt értelemszerűen olyan lényeges feltételnek kell tekinteni, amelyre a Ptk.-ban előírt alakszerűségek ugyancsak irányadóak, míg a kezességvállalásnak a megállapodásban egyértelműen kikötött hatálya kiterjesztően nem értelmezhető. A felek között létrejött visszlízingszerződés sajátossága folytán a kezességvállalás kezdetét meghatározó átadás-átvétel időpontja azonos a lízingszerződés alapjául szolgáló - az adós és a lízingbe adó által megkötött - adásvételi szerződés aláírásának napjával (2004. szeptember 21.), amelyhez képest a kezesi szerződésben megjelölt 60 hónapos határidő 2009. szeptember 21-ével járt le. A kiegészített tényállás alapján ezért a másodfokú bíróság arra a következtetésre

jutott, hogy a felek által megkötött kezesi szerződésben az alperesek az adós 2009. szeptember 21-éig keletkezett tartozásainak megfizetéséért vállaltak szerződést biztosító mellékkötelezettséget.

Nem volt vitás tény, és maga a felperes is elismerte, hogy az általa érvényesített költségek közül az első számviteli bizonylatot 2009. november 8-án állította ki (10. sz. beadvány 6. pont 2. bekezdés), amelyben a teljesítési határidőt 2009. október 30. napjával határozta meg. A felperes nyilatkozata és a számla tartalma alapján kétségtelenül megállapítható tény, hogy a felperes által számításba vett költségek valamennyi tétele a kezesi szerződésben kikötött 60 hónapos határidőn túl keletkeztek, és az ebből eredő kötelezettségek is ezt követően váltak esedékessé.

A határozott időtartamra szóló kezességvállalásra tekintettel a másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes által számításba vett költségek teljesítésére a kezesi szerződések hatálya nem terjed ki, ezért a 2009. szeptember 21-ét követően felmerült és esedékessé vált költségek tekintetében a felperest az általa érvényesített - Ptk. 272. § (1) bekezdésén alapuló - jog nem illeti meg. A kifejtett indokokból következően nincs érdemi jelentősége, hogy a felperes az adós felszámolási eljárásában ezeket a költségeket hitelezői igényként nem jelentette be.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperest megilleti a jogosultság a diszkontált árfolyamon számított lízingdíj követelésére. Nem vitás tény, hogy a felperes a lízingszerződést a 60 hónapos futamidő lejártá előtt az adóssal szemben felmondta, amelynek joghatásaként a lízingszerződés a jövőre nézve megszűnt (Ptk. 321. § (1) bekezdés). A felek jogviszonyára is irányadó lízingszerződés 13.1 pontjával azonban a lízingbevevő kötelezettséget vállalt arra, hogy a szerződés felmondással történő megszüntetése esetén a diszkontált fennmaradó lízingdíjat kártérítés jogcímén a lízingbeadónak megfizeti. Ezzel a megállapodással a szerződő felek egy olyan átalány kártérítési összeget kötöttek ki, amely - figyelemmel a szerződés futamidejére és a már teljesített lízingdíjakra is - igazodott az adós szerződésben vállalt pénzzolgáltatási kötelezettségéhez, és amelynek megfizetésére az alperesek készfizető kezességvállalásának hatálya is kiterjedt. Az alperesek a számítási képletet önmagában nem vitatták, kizárólag azt kifogásolták, hogy a felperes a szerződés megszűnésével okozati összefüggésben felmerült kárát nem bizonyította. A másodfokú bíróság azonban azt állapította meg, hogy a keresetben az alperes által sem vitatott számítási mód alapján meghatározott diszkontált lízingdíj tekintetében a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest további bizonyítási kötelezettség nem terhelte, ezért a felperest megillető követelés meghatározásánál az elsőfokú bíróság azt helytállóan vette számításba.

Az elsőfokú eljárásban nem volt vitás tény, hogy a szerződés megszűnéséig a lízingbevevő nem tett eleget 11.262.904 forint lejárt esedékességű lízingdíj megfizetésének. A felperes által érvényesített és megalapozottan követelt diszkontált lízingdíj mértéke 3.274.696 forint, így a diszkontált lízingdíjjal növelt lízingdíj összege 14.537.600 forint. A felperes okiratokkal támasztotta alá, és az alperesek sem vitatták, hogy megtérülésként egyrészt a 609.574 forint használati

díj, valamint a gépek értékesítése során 9.125.000 forint, így mindösszesen 9.734.574 forint számolható el. Az alperesekkel szemben támasztható követelés mértékénél arra is figyelemmel kellett lenni, hogy a Ptk. 273. § (1) bekezdése értelmében a kezes kötelezettsége ahhoz a kötelezettséghez igazodik, amelyért kezességet vállalt, így a követelést a lízingbevevő javára is elszámolható összegekkel csökkenteni kell. Mindezek alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes az alperesekkel mint készfizető kezesekkel szemben az általa érvényesített jogon mindösszesen 4.803.026 forintba tarthat igényt.

Az elsőfokú bíróság a jogszabályok helyes alkalmazásával állapította meg, hogy a felperest az alperesekkel szemben a lízingszerződésben kikötött mértékű késedelmi kamat illeti meg. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének a késedelmi kamat mértékére vonatkozó indokolásával maradéktalanul egyetért, így a Pp. 254. § (3) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság mindenben helytálló indokait nem ismétli meg.

A felek a szolgáltatott okirati bizonyítékokon túl bizonyítási eszközt nem jelöltek meg, és a tárgyalás berekesztéséig további bizonyítási indítványuk nem volt. A felperes az alperesek fizetési kötelezettségét és annak esedékességét a Ptk. 293. §-a szerinti elszámolás eredményeképpen határozta meg, azonban a másodfokú bíróság a kezesség hatálya alá nem tartozó költségeket nem tudta számításba venni, így a szolgáltatott okiratok és a felek nyilatkozatainak egybevetése alapján számolta el a lízingtárgy hasznosításával és értékesítésével befolyt bevételeket (Ászf. 13.1 pont), míg az alperesek fizetési kötelezettségét a Pp. 215. §-a szerinti korlátok között a felperes által megjelölt esedékességgel határozta meg.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az alperesek marasztalását 4.803.026 forint és késedelmi kamatára leszállította.

Az alperesek fellebbezése nagyobb részben eredményre vezetett, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperest az első- és másodfokú perköltség megfizetésére annak figyelembevételével, hogy az elsőfokú eljárásban 2/3, míg a másodfokú eljárásban 3/5 arányban tekinthető pervesztesnek. A másodfokú bíróság az első- és másodfokú eljárásban a jogi képviselettel felmerült munkadíjat a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján vette számításba.

Budapest, 2012. október 30.

Dr. Hőbl Katalin s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bleier Judit s.k.
előadó bíró

Dr. Madarász Anna s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül: